

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Het Evangelie van de zwijgentrog

...en ik zal tot hem zeggen: "Vader, ik heb gezondigd..."

Lucas 15:18b

Het is met "de verloren zoon" uit de gelijkenis goed gezien toch een wonderlijke zaak. Het is een geschiedenis met twee kanten.

Hij is bezig in het vreemde land, ver van het ouderlijk huis, alles kapot te maken. Maar terwijl hij zijn leven stuk breekt, is God bezig zijn leven weer in elkaar te zetten.

Zoals hij het doet, gaat het helemaal verkeerd.

Maar zoals God het doet, gaat het helemaal goed.

Terwijl hij er alles doorjaagt, doet God hem alles verliezen. Eerst maakt God zijn beurs leeg. Vervolgens maakt God de band met zijn vrienden los. En tenslotte zorgt God, in Zijn bijzondere voorzienigheid, dat er een hongersnood komt, zodat hij zich moet verhuren als zwijnenhoeder.

Die zwijgentrog is van zijn kant bezien: niets dan schuld. Maar die zwijgentrog is van Gods kant bezien: enkel genade!

Hij betekent het einde van een zondaarsleven, maar tegelijk ook het begin van een begenadigd leven!

Immers: als die verloren zoon alles verloren heeft, gaat hij aan huis denken. Hij gaat naar huis verlangen. Hij gaat naar vader verlangen. Naar vader! Maar nee, het kan niet, het kan niet. Hij heeft vader vergeten. Nu heeft vader vanzelf ook hem vergeten. En toch: de hunkering van zijn hart laat zich niet meer onderdrukken: "Vader! Vader!" Dat is het stille lied diep in zijn ziel.

De mensen zien dat zo niet aan hem. Ze zien hem daar gaan als een bedelaar in vale lompen en met een verma-

gerd gezicht. En ze beklagen hem of ze verachten hem, als hij daar achter die varkens loopt en de beesten bij elkaar probeert te houden. Meer zien ze niet van die zwijnenhoeder. Maar hij staat zo nu en dan stil, en dan wist hij even een traan weg uit zijn grauwe ogen. En zijn ziel zingt, blijft maar zingen: "Vader!"

Misschien is er iemand, die dit lied niet horen kan, zonder dat zijn hart het mee gaat zingen. Een zwerver in een vreemd land. Eenzaam. Zo eindeloos ver van huis, van God.... En het is alles door eigen schuld. Alles verzon- digd. Geen enkel recht. Integendeel! Maar toch die hunkering, dat verlangen, dat zich niet meer laat onderdrukken!

Maar hoor dan: dit is het evangelie van de zwijgentrog, dat God alles aan een mens ontnemt, opdat hij met de verloren zoon in het vreemde land: "Vader, ik heb gezondigd..."

Ja, dat zal de "verloren" zoon tegen zijn vader zeggen: "Vader, ik heb gezondigd...."

Ik heb gezondigd!

Gij hebt gezondigd. Dat hebben we gauw gezegd. Dat ligt ons voor in de mond. Het moet soms ook wel gezegd worden. Maar het ligt ons gemakke- lijk.

Wij hebben gezondigd. Dat gaat ook nog wel. Wij. Samen met elkaar. Wij hebben gezondigd. Wij hebben het allemaal gedaan.

Ook dat is waar. Maar zolang het daarbij blijft, dan mankeert er alles nog aan.

Maar: *ik* heb gezondigd. Dat is om je weg te schamen. Om door de grond te zinken.

Dan is niet een ander de zondaar. En dan zijn we het ook niet allemaal. Maar dan ben *ik* de zondaar en dan is

God de Rechter. En dan sta ik voor Hem zonder één verdediging meer.

En als dan de Heere Jezus er toch eens niet zou zijn. Maar Hij is er! En Hij treedt tussenbeide. Ik voor u, daar gij anders de eeuwige dood zoudt moeten sterven.

Door de enge poort van de persoonlijke schuldbelijdenis gaat de verloren zoon naar het voor hem verloren Vaderhuis.

Ds. M. Vlietstra.

Van de administratie

Als we dit schrijven (2 febr.) zijn de abonnementsgeldbetalingen van ongeveer één derde van onze abonnees binnen. Er komen er iedere dag nog veel bij, zodat we hopen dat binnenkort al onze abonnees hebben betaald. We ontvingen dan ook een groot bedrag aan giften of overbetalingen nl. f 10.120,50.

Verder ontvingen we een gift van f 15,- voor de school in Dundas en nog een nagift van f 20,- voor de ontmoetingsdag in Kampen. Ook konden we weer 8 nieuwe abonnees inboeken. Zowel voor de giften als voor de opgave van abonnees onze hartelijke dank.

Ook dank voor de reacties wat betreft het adres van mej. Mulder. Het adres van mevr. Groth-Buyzert uit Vuren, weten we helaas nog niet.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro

Van de redactie

We zijn met Ds. van Zonneveld verblijd dat hij weer voor mag gaan in de

prediking. De Heere gedenke hem verder met de zijnen en de gemeente waaraan hij verbonden is en geve ook dat er in de toekomst geregeld meditatie van zijn hand mogen verschijnen in ons blad.

We denken ook aan Ds. van Sorge die mocht herdenken hoe hij 25 jaar geleden bevestigd werd in het ambt van dienaar des Woords.

De Heere zij met hem en de zijnen en met de gemeente waar hij gesteld is. Zijn arbeid worde tot rijke zegen gesteld.

U vindt in ons blad een verslag van de samenkomst gehouden op zaterdag 23 januari 1993 van de hand van ds. H.C. v.d. Ent.

In dit nummer vindt u ook het eerste artikel van de hand van ds. v.d. Meij over Comrie.

We geven u vast de datum door van de komende ontmoetingsdag: D.V. zaterdag 17 april in het kerkgebouw van Sliedrecht-C.

's Morgens: opening Ds. A. van Heteren, spreker Ds. M. Vlietstra.

's Middags: opening Ds. P. Beekhuis, spreker Ds. J.P. Boiten, sluiting Ds. M.C. Tanis.

AvH.

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkerk
verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" opzenden naar: Ds. A. van Heteren, Bruijgomstraat 2, 4251 EP Werendam. Telefoon 01835-1113.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720-74202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar. Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

De Gezonde Gelovige

4.

De overtuiging van het grote kwaad van de zonde

Christus, zegt Shepard overtuigt de ziel door Zijn Geest niet alleen van haar zonden in het bijzonder, maar ook van het kwaad van de zonden. Wanneer de Geest komt, doet Hij de zondaar de zonden zien zodat hij overtuigd wordt van de uitnemende grootheid van het kwaad, dat daarin is (Joh. 16:8, 9).

"Een God die u reeds lang in het midden van uw zonden en goddeloosheden kon afgesneden hebben, die u verpletteren kon als een mot, en tot dien eeuwigen gloed verwezen hebben, waarin gij nu reeds enigen ziet, beter dan gij zelf zijt, die dag en nacht klagen, terwijl Hij u heeft gespaard uit enkel genade. Van zulk een God zijt gij afgeweken, en Hem hebt gij al uw leven weerstand geboden; daarom zie nu en bedenk, hoe kwaad en bitter het is, zo te leven als gij gedaan hebt, Jer. 2:19."

Zo ontstaat in het leven van de overtuigde zondaar een mishagen aan zichzelf vanwege de zonde en het grote kwaad van de zonde. Een walging van zichzelf voor Gods Aangezicht.

De Heere Jezus overtuigt de ziel door Zijn Geest niet alleen van het kwaad van de zonden, maar ook van het kwaad na de zonde; dat is: de rechtvaardige straf die op de zonde volgt, namelijk dat de zondaar moet sterven, eeuwig sterven om de zonde, indien hij in de staat blijft waarin hij door de zonde verkeert.

Shepard haalt Romeinen 4:15 aan: "Want de wet werkt toorn", te weten gezicht en gevoel van toorn en Rom. 7:9: "Als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven" dat is, ik zag er mij zelve door als een dood man.

"Zo ziet de ziel klaarlijk, dat God gezegd heeft: de ziel, die zondigt, die zal sterven. Ik heb gezondigd, en daarom zo waarachtig de Heere is, en leeft zal ik sterven; ik moet naar de hel, zo de Heere mij nu mijn adem wegneemt en mijn leven afsnijdt, hetwelk Hij rechtvaardig doen mocht, en lichtelijk kon doen. De dood is de bezoldiging der zonden, ja van een enige zonde, al ware ze nog zo klein; wat zal dan van mij worden, die

schuldig staat aan zo vele zonden, het getal der haren mijns hoofds en der sterren aan de hemel te boven gaande? Ik heb het evangelie gehad van Gods genade en dat zolang lokkende en overredende mijn hart en dikwijls heeft het mij geraakt; nochtans heb ik God en Zijn Evangelie wederstaan en heb mijn vuile lusten, mijn ijdelheden, mijn gezelschappen, mijn glazen, mijn hoeren meer gewaardeerd dan Christus en heb ze meer bemind dan Hem; en daarom ofschoon ik voor een tijd gespaard mag worden, nochtans is er een tijd dat Christus Zelf zal komen met vlammend vuur."

Nu is het de opzet van de duivel om ongelooft te zaaien betreffende deze dingen. De mens gelooft niet dat zijn staat en toestand zo ernstig is. Maar als Christus begint om een zondaar te behouden dan geeft Hij te beleven door Zijn Geest met volle en krachtige bewijzen, dat ze zal sterven om de minste zonde, en zegt hem, gelijk de Heere zeide tot Abimelech in een ander geval, Gen. 20:3: "Gij zijt een dood man om deze zaak."

De zondaar beleeft, sterven moet ik, immers de Heilige Geest overtuigt niet alleen van de dood van de zonde om de zonde, maar vanwege het kwaad der zonde. De ziel ziet zich onder de doden geteld en beschouwt zichzelf in een veel erger staat dan het domme vee en de verachtste worm op aarde.

Als zij sterft is dat het einde van de ellende op aarde, maar het begin van de eeuwige ellende. De ziel rechtvaardigt God zo Hij haar in zonde had afgesneden en verwondert zich over Zijn sparende genade.

Alle kennis van de zonde is geen zaligmakende kennis van de zonde als bovenstaande elementen in de beleving worden gemist. Als Gods Geest overtuigt dan heeft de zondaar niet één verontschuldiging voor zijn zonde, maar roept uit, O Heere, ik ben schuldig, ik ben schuldig.

Adam gaf echter eerst zijn vrouw de schuld. Een ander zegt dat is mijn natuur, anderen wij zijn toch allemaal zondaren en anderen kunnen geen afscheid van de zonden nemen. Weer anderen, ja maar ik heb toch nog wel enige goede dingen en God is toch gaarne vergevend. Al deze redenerin-

gen vallen buiten de zaligmakende overtuiging van de zonden. Want bij een waar overtuigd zondaar wordt de liefste zonde de meest gehate zonde en de zoetste zonde de meest bittere zonde.

Is de zaligmakende overtuiging komen drie dingen naar voren

"Er is een klaar, duidelijk en zeker licht om de zonde te zien. Eer de Geest komt is de zondaar blind en hij wil zijn zonde als één die daarom strafwaardig is niet zien. Maar Gods Geest laat de dood en de toorn van God zien rusten op de zonden. Niemand schrikt voor de leeuw, die op de wand is geschilderd, maar voor een brullende leeuw, die hen tegemoet komt. Zo spreken de mensen van zonden, praten over de zonden en de dood, maar zij zijn niet levend voor hen. En daarom de eerste daad van zaligmakende overtuiging is de mens duidelijk te doen zien, dat hij zondig en geheel ellendig is en de tweede daad is te laten zien wat deze zonde en dood is. Wij zijn allemaal veroordeelde zondaren, maar daarom zijn wij er nog niet van overtuigd. De zonde wordt niet gezien, omdat God niet wordt gezien. Onkunde van wie God is en hoe God de zonde ziet, daardoor raken bloedschulden tot bloedschulden. Hos. 4:2."

"Er is ook een gedurig licht: "Mijn zonden zie ik mij steeds voor ogen zweven" Ps. 51:5. Wat zal mij nog overkomen? De Geest blijft twisten, iedere dag, week, ik zondig zegt de ziel in al wat ik doe en laat. Ik doe niet alleen zonde, maar ik ben zonde. Wanneer de Geest zulk een klaar waar en gedurig licht in de ziel heeft gebracht om zonde en dood te zien, dan is er een volle overtuiging."

De verbreking over en onder de zonden

De mate van de zaligmakende overtuiging brengt voort verbreking over de zonden. Het doel van de overtuiging in al de uitverkorenen is verbreking of gevoel van zonden. Wordt dit niet gekend zegt Shepard dan kan het volgende u gelden: U die overal een overtuigde consciëntie met u omdraagt en weet dat uw staat ellendig en zondig is, dat gij verloren gaat zo gij sterft in die staat en nochtans geen smart, noch gevoel, noch droefheid noch verdrukking des geestes hebt over deze dingen, u zeg ik, dat de duivelen zelfs in enig opzicht nog beter zijn dan u, want zij sidderen.

"Begint de Geest dus met overtuiging van zonden, o dat dan al de dienaren van Christus medewerken met Christus en met hun volk van hier af te beginnen; weest getrouwe getuigen voor Gods waarheid en waarschuwt deze geruste wereld, dat haar vonnis des doods gestreken is en de vloek Gods op ieder mens ligt om de minste zonde. Verheft uw stem als een bazuin, was des Heeren woord tot Jesaja en verkondigt hun hun zonden. Jeremia klaagt, Klaagl. 2:14: "Uw profeten hebben uw ijdelheid en ongrijpbaarheid gezien en zij hebben uw ongerechtigheid niet geopenbaard." Hoe wilt gij hebben, dat de Heere Jezus door Zijn Geest de mensen overtuigen zal? Moet het niet zijn door Zijn Woord? Waarlijk gij belet de Geest van Christus neder te dalen op het volk, zo gij hen niet poogt te overtuigen door Zijn Woord. Andere

zaken zijn zoet en nodig, maar dit is in de eerste plaats het allernoodzakelijkste."

Shepard zegt: "Ik geloof dat al de helse machten samenspannen om de ogen van de mensen te verblinden en hun gemoed te verduisteren door dit grote werk van Christus in zijn beginselen tegen te staan."

"Wat spreekt gij van de genade? Gij meent, dat gij genade hebt, daar gij zelfs de eerste beginselen niet hebt; neen niet de allerverste voorbereiding daartoe in dit werk van overtuiging; wat zouden wij aan zulken als deze zijn anders doen, dan met Jeremia zeggen (13:17) "Zult gijlieden dan nog niet horen, zo zal mijn ziel in verborgen plaatsen wenen, vanwege de hoogmoed"."

(wordt vervolgd)

Katwijk aan Zee Ds. J. Veenendaal

Verontrustende ontwikkelingen

5.

Doorgebroken dijken

Vorige week was het veertig jaar geleden dat de watersnood werkelijkheid werd. Er is veel over geschreven en wellicht is er in de prediking ook aandacht aan gegeven. De vraag kan gesteld worden: Waar was deze ramp aan toe te schrijven? In antwoord op deze vraag kunnen meerdere factoren genoemd worden. Er was sprake van storm en springtij. Na de vloed van zaterdag kwam er geen eb en bij de volgende vloed kwam het water nog hoger. Meerdere dijken bleken niet goed onderhouden te zijn en niet hoog genoeg te zijn zodat het water er overheen kwam. Dijken braken door. Er was dus ook sprake van tekort aan onderhoud. We lazen dat er in de jaren dertig en veertig waarschuwingen zijn uitgesproken. Men is aan die waarschuwingen voorbijgegaan. Zo kan er terecht gesproken worden van een bepaalde mate van zorgeloosheid. Zijn dat de enige oorzaken die genoemd kunnen worden? Moet er ook niet op gewezen worden dat het na de tweede wereldoorlog er niet op vooruit was gegaan in ons vaderland? In de tweede wereldoorlog waren de kerken voller dan tevoren. Maar hoe is het na de bevrijding gegaan? Geen algemene terugkeer tot de Heere en Zijn dienst, maar ontwikkelingen

kwamen op gang die van het tegendeel spraken. Er werd dan ook terecht gesproken over de tuchtende Hand des Heeren. Lag er niet een waarschuwing in de watersnood opgesloten? Klonk hier ook niet een oproep tot wederkeer en verootmoediging voor God? Er waren er die iets voelden van de toorn en rechtvaardigheid Gods in de watersnood van 1953. Die de Hand Gods in dit alles zagen. Heel wat mensen zijn omgekomen. Er verdronken 1835 personen. Dat zal in de achterliggende tijd pijnlijke herinneringen hebben opgeroepen bij de nabestaanden van hen die verdronken zijn. Ondertussen zijn de dijken hersteld en zijn de Deltawerken uitgevoerd. In dat opzicht is het een stuk veiliger geworden in bepaalde gedeelten van ons vaderland. Maar hebben we er tegelijkertijd ook oog voor wat er in onze tijd gaande is in ons land? In ander opzicht is het een stuk onveiliger geworden. Dijken die er waren en die bescherming boden tegen de boosheid en zondigheid van de mensenkinderen zijn doorgestoken.

Doorgestoken dijken

De overheid zorgt goed voor het tijdelijke leven van haar onderdanen in die zin dat er heel wat geld is besteed en nog wordt besteed om de inwoners

van Nederland te beschermen tegen het gevaar van het zee- en rivierwater. We zeggen daar uiteraard geen kwaad van. Maar ondertussen worden bestaande dijken willens en wetens doorgestoken. Is dat geen verontrustende ontwikkeling? Wat vroeger niet mocht is mogelijk gemaakt of wordt mogelijk gemaakt. De wetgeving wordt aangepast aan de inzichten en praktijken van de huidige mens. Er wordt al minder geluisterd naar het Woord en de Wet des Heeren. Weet u hoeveel mensen er per jaar gedood worden? Dat zijn er aanzienlijk meer dan 1835 die in 1953 omkwamen. We hebben weleens gelezen dat dit er 40.000 zijn en wellicht wel 50.000 per jaar in ons vaderland. Dat zijn voorwaar geen kleine getallen. Wie horen we er nog over? Waar is de algemene verontrusting over deze ontzettende ontwikkeling? Velen zwijgen. Ik vrees dat velen zich er bij hebben neergelegd dat het toch niet anders is en dat het toch niet te keren valt. Of mag het bij u anders zijn? Heeft het u gebracht in de binnenkamer om de nood van land en volk aan de Heere op te dragen? Om te smeken dat de Almachtige een wederkeer zou werken tot Zijn Woord en Wet? In de wetgeving steekt de overheid zelf dijken door. Het nieuwste voorbeeld is het kabinetsvoorstel aangaande euthanasie. Nu we dit schrijven moet de stemming nog plaats vinden, maar de standpunten liggen duidelijk. Ons land zal het eerste land ter wereld worden waar het doden van patiënten door de arts bij wet mogelijk wordt gemaakt. Wat te denken van het doden van wilsonbekwamen en ernstig gehandicapte pasgeborenen? Een huiveringwekkende ontwikkeling. Weer een dijk doorgestoken in plaats van een dreigend doorbreken voorkomen. Vele dijken in ons volksleven zijn doorgestoken. Er valt ook te denken aan abortus waar we over geschreven hebben. Bomen, planten, dieren en gebouwen zijn beschermd, maar vele mensen zijn onbeschermd. Wat te denken van de zondagswetgeving die openstelling van winkels mogelijk maakt op een bepaald aantal zondagen? Er wordt niet opgetreden tegen zedeloosheid in allerlei vorm. Ook in het persoonlijke leven zijn vele dijken doorgestoken. Zo laten wij dat de meerderheid van de Nederlandse bevolking en ook van de CDA-stemmers voor euthanasie is en vindt dat euthanasie buiten het strafrecht om moet worden geregeld. Zo

vond 78 procent van de ondervraagden dat iemand die in een onaanvaardbare uitzichtloze noodsituatie verkeert altijd het recht heeft om euthanasie te vragen. Slechts 10 procent vond dat dit niet mocht. Van de ondervraagden vond 71 procent dat een arts die euthanasie zorgvuldig toepast zich niet voor de strafrechter behoeft te verantwoorden, tenzij er gegronde verdenkingen zijn voor misdadig gedrag. De stelling dat oude mensen het recht hebben om zelf te beslissen of zij hun leven willen beëindigen werd door 57 procent onderschreven. Slechts 11 procent was er tegen. Wat vroeger ten enenmale ondenkbaar was is nu door de meerderheid van onze bevolking aanvaard.

De enige Schuilplaats

Een vloed van zonde en ongerechtigheid komt al hoger opzetten. Ik hoop dat u er oog voor mag hebben dat er niet alleen dijken zijn doorgestoken in ons vaderland in het algemeen, maar dat de mens in Adam alle dijken heeft doorgestoken. Een vloed van zonde heeft dit veroorzaakt. We zien dat duidelijk in de tijd die voorafging aan de zondvloed. De HEERE zag dat de boosheid des mensen menigvuldig was op de aarde en dat al het gedichtsel der gedachten des harten ten allen dage alleenlijk boos was. De zondvloed is gekomen. Allen buiten de ark zijn omgekomen. Noach en de zijnen

gingen in de ark en zijn niet verdrinken. Hun leven werd gespaard. De Heere heeft die ark uitgedacht en bevel gegeven om die ark te vervaardigen. Zo heeft de Heere van eeuwigheid uitgedacht dat er behoud zou zijn in Christus, Die op aarde zou komen om in de vloed van Gods toorn onder te gaan teneinde te verwerven dat er genade, vergeving en zaligheid zou zijn voor een ontelbare schare. In het persoonlijke leven is er sprake van een vloed van ongerechtigheid. Alleen in Christus is een betrouwbare Schuilplaats tegen die vloed te vinden. Alleen in Hem schuiling tegen de toorn Gods. We lezen in Jesaja 32:2 dat Christus zal zijn als een Verberging tegen den wind en een Schuilplaats tegen den vloed. Alleen in die grote Ark der behoudenis is er veiligheid. Hebt u geen oog voor het gevaar? Leeft u maar voort alsof er geen dag van verantwoording komt? Of zoekt u het in een eigengemaakte ark van een net leven en wat godsdienstigheid? Een eigengemaakte ark van deugden en plichten? Daar zult u mee omkomen. Maar wie als een arme, schuldige zondaar wordt uitgedreven tot Christus zal het ondervinden dat er bij Hem schuiling is tegen de vloed van zonde en ongerechtigheid en tegen de vloed van Gods toorn.

Ds. A. van Heteren.

In gesprek met Comrie

Gedenkt uwen voorgangeren, die u het Woord Gods gesproken hebben; en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst hunner wandeling

(Hebreeën 13:7).

De beste raad aan degenen die het aan wijsheid ontbreekt is: dat ze die van God begeren. De Heere heeft in de Schrift een profetisch Woord gegeven dat zeer vast is. En gij doet wel dat gij daarop acht hebt als op een licht in een duistere plaats. Aldus de apostel Petrus. God gaf Zijn Woord en Hij gaf en geeft er uitleggers bij die bekwaam gemaakt zijn om ook anderen te leren. Een daarvan was dr. Alexander Comrie. Het onderzoek van Comrie kan onze geestelijke belangen dienen. In de rubriek In gesprek met Comrie

willen wij hem een aantal vragen voorleggen. De antwoorden zijn ontleend aan twee bronnen. Het ABC des geloofs en: Eigenschappen des geloofs. We hopen op een aandachtige en begerige lezer van alle leeftijden.

Wie was Alexander Comrie?

Dr. Alexander Comrie heeft als Hervormd predikant de gemeente van Woubrugge sinds 1 mei 1735 bijna veertig jaar gediend. Hij was van Schotse afkomst en nog familie van de bekende Engelse predikant Andrew Gray. Hij luisterde als kind naar de preken van Ralph en Ebenezer Erskine en Thomas Boston. Dat onderwijs heeft in zijn leven rijke vrucht gedragen. De gemeente van Woubrugge niet alleen maar ook latere geslachten hebben van die vrucht

mogen genieten. Omstreeks 1725 kwam Comrie naar Rotterdam om zich in de handel te bekwalen. Daar behaagde het echter de Heere om hem te roepen tot koopman op de markt van vrije genade. In de bediening van het Woord. De leer van de Reformatie en met name de betekenis van het geloof dat met Christus verenigt, was hem in het hart geschreven.

Wat is een waar geloof?

Daaronder moet u niet verstaan het historische geloof, waardoor de mens alles voor waarachtig, vast en onfeilbaar houdt, wat God in Zijn Woord geopenbaard heeft. Dat "geloof" kan iemand verkrijgen door onderzoek. Het Woord oefent dan een zekere kracht uit en overtuigt het geweten, dat God alleen de auteur van die openbaring is.

De duivelen geloven in dit opzicht ook en zij beven.

Het ware geloof valt ook niet samen met het wondergeloof. Dat is het geloof dat God aan of door mij een wonder kan verrichten. Op de Jongste Dag zal Christus immers zelf tot hen die in Zijn naam duivelen uitgeworpen hebben, zeggen: Gaat weg van Mij, gij werkers van de ongerechtigheid. Ik ken u niet.

Onder het ware geloof moesten we ook niet het tijdgeloof verstaan. Dat heeft geen wortel. Het kan de hitte van tegenspoed en vervolging niet doorstaan.

Het ware geloof is het zaligmakende geloof. Het is een gave Gods. Het is het geloof waardoor de overtuigde zondaar afziet van zijn eigen gerechtigheid en tot Jezus vlucht, Hem omhelst en aangrijpt.

Dit is het geloof waardoor de rechtvaardige leeft. Daardoor krijgt ook hij deel aan de gaven van het verbond, waardoor wij zalig kunnen worden.

Waarom is aan dat geloof voor ons zoveel gelegen?

In Hebreë 11:8 wordt gezegd: "Zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen."

Het is de leer van Gods Woord, dat alles wat uit het geloof niet is, zonde is. Er zijn er die nooit de hartvernieuwende genade Gods ondervonden hebben. Zij rusten op hun onberispelijke levenswandel, op hun belijdenis en kennis. Hen biedt deze leer weinig troost! Wat zeg ik? Het wijst hen aan,

dat alles wat zij doen God mishaaft, ja vertoornt, omdat het niet uit het geloof voortkomt.

Zonder geloof is het immers onmogelijk Gode te behagen. Hij is een rechtvaardig Rechter, een heilig God. Hij heeft als het ware Zijn zwaard uit de schede getrokken om de zondaar te doden. Zijn tranen, zuchten en verbetering van leven en zoeken van God kunnen Hem in geen enkel opzicht voldoening geven.

De mens mag dan een schijn van goedheid hebben, veel dingen die uitwendig goed zijn, maar zonder wedergeboorte zijn het louter zondaren voor God. Zoals Augustinus zei: blinkende zonden. De ganse wereld is verdorven voor God, zegt de apostel in Romeinen 3:10, 12. Daar is niemand die goed doet, zelfs niet tot een toe. Het bedenken des vleses is vijandschap tegen God (Romeinen 8:7). Hoe kan nu hetgeen zonde is Gode behagen. De mens kan toch zonde niet met zonde boeten! Aan Gods recht moet voldaan worden, eer Hij vriendschap met de zondaar kan onderhouden.

Noch engelen noch mensen kunnen Hem voldoening geven. Het is alleen Immanuël die dat gedaan heeft. Maar niemand heeft deel aan Hem zonder geloof. Daarom kan men God die rechtvaardig is, zonder geloof niet behagen.

En daarom is dat geloof voor ons van zo groot belang.

Wat is het voordeel van het ware geloof?

Alleen door het ware geloof zullen wij getroost kunnen leven en zalig sterven. Alleen door dat geloof op een goede grond verwachten wij een zalige ingang in die stad, die niet met handen gemaakt is en waarvan God Kunstenaar en Bouwmeester is. De stad, waarin het geloof in een zalig aanschouwen veranderd zal worden.

Hoe wordt het geloof in de Bijbel omschreven?

Het geloof komt onder allerlei benamingen voor. Zoals: aannemen, in Christus blijven, vertrouwen, maar ook als: dorsten, hongeren, komen enz. Daarin kunnen wij de veelvoudige wijsheid Gods ontdekken. Aan onnodige verschillen zou een eind komen en ook het hard behandelen van de kleinen. Het geloof komt immers onder verschillende benamingen voor. Het is niet alleen een bewust "in Christus blijven", maar ook een hongeren en dorsten naar Hem. Indien

wij daarop letten, zullen wij zoeken- den en heilbegerigen niet voor het hoofd stoten, aangezien zij ook geloofswerkzaamheden hebben. De ene gelovige zal veel van het geloof hebben in de zin van een vast betrouwen, maar een ander zal meer bezig zijn in het "vluchten tot Jezus". Beide zijn werkzaamheden van hetzelfde geloof. Daarom heeft de een de ander niet te verdenken en ook niet hard te behandelen.

Bron: Inleiding op het ABC des geloofs.

Heb ik het ware geloof als ik de zonde probeer te laten en mijn godsdienstplichten tracht na te komen?

De godsdienstige mens is in de regel door zijn aangeboren blindheid tot zeer schadelijke dwalingen geneigd. Zo meent hij, dat hij als hij de zonde maar kan laten en de godsdienstige plichten die van hem geëist worden, kan nakomen, hij God behaagt en wel zalig zal worden. Die dwaling treffen we niet alleen aan bij de heidenen, maar ook onder diegenen die de christelijke leer belijden.

Denk maar aan de Rooms en de Remonstranten. Waartoe dient hun leer anders dan om de mens aan te zetten om zijn (zogenaamde) vrije wil te gebruiken, zo God te behagen en zalig te worden.

En het is te betreuren dat, hoe duidelijk het Evangelie zijn licht laat schijnen, in de Kerk van de Reformatie deze dwaling zo diep wortel geschoten heeft. Zo diep, dat iedereen, zodra hij enigszins verstaat dat hij in zijn zondige weg niet behouden kan worden zich op de onderhouding van zijn plichten begint toe te leggen. En als hij merkt dat hij in de onderhouding van die plichten enigszins toeneemt, dan leeft hij gerust en is er zeker van dat God zijn God is. Ja, deze misvatting heeft zich als een ziekte en melaatsheid uitgebreid. Niemand dan God Zelf kan hem door Zijn Geest daarvan genezen. En die genezing verloopt maar langzaam en wordt pas voltooid met de dood.

Mijn bedoeling is nu om u zoveel mogelijk tegen deze verkeerde opvatting te waarschuwen. Wij willen u erop wijzen dat wij allereerst door het ware zaligmakende geloof in Christus moeten zijn, zoals de rank in de wijnstok (Johannes 15:4, 5) Jezus leert duidelijk, dat de boom eerst goed gemaakt moet worden, eer hij goede vruchten kan voortbrengen.

Ook in 1 Korinthe 8:17 wekt de apos-

tel de gelovige Korinthiërs tot heiligheid op vanuit hun vereniging met Christus door het geloof: Die de Heere aanhangt, is één geest met Hem”.

Bron: A. Comrie, Eigenschappen des geloofs, Utrecht z.j., p.1.

ds. L.W. van der Meij.

Feest in Nijkerk

Dat was het zaterdag 23 januari 1993. Neen, het was geen volksfeest. Het was een klein kerkelijk feest. Wat was er aan de hand, zal mogelijk deze of gene vragen. Het was 25 jaar geleden dat Ds. W. v. Sorge in het ambt van dienaar des woords bevestigd werd. Een gedenkwaardig feit, waar we in ons blad even aandacht aan willen schenken.

Ds. W. v. Sorge zit niet in het bestuur van onze stichting. Hij behoort ook niet tot de vaste medewerkers. Hij is heel gewoon sympathisant van Be-waar het Pand.

Dat is op zichzelf al heel wat. We hadden een uitnodiging gekregen om dit feestelijk herdenken mee te maken. En daar het niet zó ver bij Elburg vandaan ligt, Nijkerk namelijk, zijn we er op afgestapt, of liever gereden. Want om de afstand te lopen was het weer te ver. De verstandige lezer zal dit begrijpen.

Het herdenken van dit heugelijke feit vond plaats in de “Goede Herderkerk”, dicht bij het station. Van welke nominatie deze kerk is, weet ik eigenlijk niet. Laten we hopen dat in de bediening van het woord de naam eer wordt aangedaan. Dan wordt de kudde op de dag des Heeren niet misleid. Het is een tamelijk grote kerk, terwijl de feestvierende gemeente niet zo groot is. We konden er derhalve ruimschoots in, terwijl er bij de kerk veel accommodatie was. Het was een kerk die we tegenwoordig multifunctioneel plegen te noemen. Dat wil zeggen: voor vele doeleinden geschikt.

Om 15.00 uur kwam de jubilaris met vrouw en kroost de kerk in, om in het “voorgestoelte” plaats te nemen. Een plaats die zij overigens niet begeren, waarom ze zijn te eren. Als bezoekers werden we namens kerkeraad en gemeente hartelijk welkom geheten door br. M. den Hertog, die liet zingen Psalm 108:1: “Mijn hart, o Hemel-majesteit enz.”

Vervolgens ging Ds. v. Sorge naar de kansel en sprak een woord van ver-

wachting met de bekende woorden van het meest gebruikelijke votum: “onze hulp en onze verwachting is in de naam des Heeren...” Daar het geen gewone kerkdienst was, zal de omschrijving “Woord van verwachting” wel zo gekozen zijn. Hij liet vervolgens zingen Psalm 111:1: Looft, hal-lelujah, looft den Heer.....

Hij ging voor in gebed en dankte de Heere voor de vele weldaden hem en zijn gezin geschonken. Gelezen werd Psalm 103. Een bekende Psalm die een ieder zelf in zijn Bijbel wel na kan lezen. Hij wilde in zijn gedachtengang zich beperken tot het 2e vers: “Loof den HEERE, mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden”. We moesten geen uitgewerkte preek verwachten, doch, naar de eis van de gelegenheid, een meer persoonlijke meditatie. Wat het dan ook geworden is.

Als hij de afgelegde levensweg en bijzonder zijn 25-jarige ambtsbediening overzag, dan had hij vele redenen om zijn ziel op te wekken den Heere te loven.

Hij heeft zelf niet naar de Heere gevraagd. Hij ging wel naar de kerk, doch was nergens bij aangesloten en derhalve als kind ook niet gedoopt. Op 17-jarige leeftijd hoorde hij een preek over Psalm 34:7: “Deze ellendige riep, en de HEERE hoorde, en Hij verlostte hem uit al zijn benauwdheden”. Dat liet hem niet los. De HEERE heeft dat willen bevestigen in zijn leven. Daar hij met vallen opstaan, met de geestelijke dingen werkzaamheden kreeg, groeide ook de behoefte om de HEERE in het ambt te mogen dienen. Doch daar gingen nog al wat jaren van “op en neer” overheen. Op 26-jarige leeftijd deed hij belijdenis en werd hij als een volwassene gedoopt door, nu wijlen, Ds. I. de Bruyne, destijds predikant in de Chr. Ger. Kerk te Rotterdam-C. Op 28-jarige leeftijd werd hij toegelaten via het admittie examen om te gaan studeren voor het gewichtige ambt van predikant. 7 Jaren studie lagen voor hem. 2 Jaren in de letteren en 5 jaren in de theologie. Dat waren geen gemakkelijke jaren. De studie moet niet onderschat worden. Meerdere malen kwam de gedachte in hem op, om er maar een punt achter te zetten. Doch de Heere gaf kracht, iedere keer weer, om te volharden ten einde toe. In het jaar 1967 werd hij kandidaat en werden er verschillende beroepen op hem uitgebracht. Het beroep naar Bennekom werd aangenomen. Hij was inmiddels getrouwd met de beste vrouw

die er is. Zo denkt toch elk goed getrouwde man er over? Uit hun huwelijk zijn, na twee teleurstellingen, nog vijf kinderen geboren, die allen nog in leven mogen zijn, wat toch ook een grote weldaad is, die niet vergeten mag worden.

Na Bennekom mocht hij de gemeenten Schiedam, Nunspeet, Rijnsburg dienen, terwijl hij sinds 8 maart 1990 zich de predikant van Nijkerk mag noemen. Hij mocht getuigen dat zijn arbeid, dankzij Gods genade, niet onvruchtbaar is geweest. En dat is een grote genade, als men dienstbaar mag zijn, als een nietig mens, tot uitbreiding van het koninkrijk Gods. Alles bij elkander genomen voldoende stof om met David te getuigen: “Loof den HEERE mijn ziel, en vergeet geen van Zijn weldaden!”

De meditatie, die in stilte werd aangehoord, was begonnen met het zingen van Psalm 119:7 en 23, terwijl hij werd beëindigd met Psalm 103:1. Voor het zingen van het laatste vers werd een dankgebed uitgesproken, terwijl na het zingen de zegenbede volgde.

Er was een jongerenkoor aanwezig dat de naam RUACH draagt. Zij brachten op een voortreffelijke wijze enkele liederen ten gehore.

Vervolgens beluisterden we een toespraak van br. G. Houweling namens de kerkeraad.

Men was een hun predikant veel dank verschuldigd vanwege zijn manier van werken in het midden der gemeente. Hij was geen drijver, doch iemand die met alle voorzichtigheid in het voetspoor van de reformatie en de nadere reformatie de gemeente zocht te leiden. De beste wensen voor de toekomst bleven daarbij niet achterwege.

Ten besluite van het officiële gedeelte werd nog gezongen Psalm 83:4, waarna we werden uitgenodigd ter receptie te komen.

Daar was een goede gelegenheid voor, zoals reeds vermeld. Velen maakten van de gelegenheid gebruik om het jubilerende echtpaar en de jubilerende ambtsbroeder te feliciteren. Wij hebben dat ook gedaan. We werden intussen van de nodige verfrissingen voorzien.

Namens de gemeente werd een cadeau aangeboden: Een magnetron! Die in grote dank werd aanvaard. Verder waren er bloemen en enveloppen. Ieder weet wel hoe dat gaat. Daar waren verschillende levende contacten, waarin de gevarieerdheid van ons

kerkelijke leven niet helemaal achterwege bleef.

De verslaggever zou zichzelf hebben verloochend als hij van de gelegenheid geen gebruik had gemaakt om een abonnee te winnen voor Bewaar het Pand. En dat lukte.

Al met al, het was een goede middag, waarna we huiswaarts keerden, om in onze eigen gemeente onze arbeid weer voort te zetten.

*De Verslaggever
Ds. H.C. v.d. Ent.*

Dankbaarheid

Hartelijk wil ik ieder bedanken die in verband met mijn ziekte een brief of kaart stuurde. Dat waren er zoveel dat het mij niet mogelijk is om persoonlijk te reageren. Daarom doe ik dit via ons blad. De blikken van medeleven ook door middel van de telefoon hebben goed gedaan. Daarom heel hartelijk dank daarvoor.

Dankbaar ben ik ook die predikanten die in Scheveningen zijn voorgedaan. De gemeente Scheveningen heeft van mijn ziek-zijn wat de Woordbediening betreft beslist geen schandondervonden. Door de goedheid van de Heere mag er herstel zijn. 's Zondags mag ik het Woord weer bedienen. Ook het ambtelijk werk in de week mag ten dele weer verricht worden. Toch moet de rem er steeds op. Iets teveel en 's nachts wijkt de slaap.

Met het oog op de gemeente is het beter om emeritaat aan te vragen. De stadsgemeente eist teveel van de krachten. Pastorale arbeid is er menigmaal te overvloedig. Een dokter kan makkelijk zeggen dat beperking in het werk noodzakelijk is. Maar verantwoordelijkheidsbesef wordt niet zo maar aan de kant gezet. Daardoor treden er spanningen op. De leeftijd gaat hier parten spelen.

Graag wil ik nog zeggen dat de Heere het bijzonder wel maakte toen er veel pijn was. Ik meende dat de Heere de levensdraad zou afsnijden, en toch was er een diepe vreugde dat ik de Naam van mijn Koning had mogen grootmaken, Hem had mogen aanprijzen en uitstallen. Nog rijker was het toen ik met al de vloek die mij toekwam, mocht komen bij Hem Die tot vloek is geworden. Hoe groot is het wonder van "Ik voor u". Aanbiddende verwondering blijft slechts over.

Nu kan ik nog meer dan voorheen slechts preken dat genade genade is.

Wat een verachting van Christus' werk als wijzelf nog iets willen toebrengen. De beleving van genade wensen we elkaar hartelijk toe.

Ds. v. Zonneveld.

Wrede barmhertigheden

Enkele kanttekeningen bij de euthanasiewetgeving

Wat velen ruim tien jaar geleden bij de legalisering van de abortus reeds vreesden is werkelijkheid geworden. De regeringspartijen CDA en PvdA hebben ingestemd met het wetsvoorstel van het kabinet inzake de euthanasie. Door een eenvoudige wijziging, ze bevat slechts twee regels, van de Wet op de Lijkbezorging wordt het nu mogelijk actief het leven van mensen te beëindigen zonder strafvervolgning. En hiermee is Nederland het eerste land ter wereld, dat euthanasie, onder bepaalde voorwaarden toestaat.

De procedure

De nieuwe wet regelt een drietal gevallen van euthanasie:

- uitvoering van euthanasie door een arts op verzoek van de patiënt
- hulp door een arts bij zelfdoding
- het zonder uitdrukkelijk verzoek actief medisch ingrijpen ter bekorting van het leven.

Voor al deze drie gevallen geldt een zelfde procedure, die ik hieronder kort weergeef.

Wanneer bij een patiënt gesproken kan worden van een uitzichtloze noodsituatie en van een ernstig lichamelijk en/of psychisch lijden dat als ondraaglijk wordt ervaren kan hij een arts verzoeken om euthanasie. De taak van de arts bij een dergelijk verzoek is onder meer te onderzoeken of er middelen zijn om het lijden te verzachten c.q. meer draaglijk te maken en dit met de patiënt te bespreken. Daarnaast dient hij één of meer collega-artsen te consulteren en hen te vragen naar hun mening omtrent de nog mogelijke behandelwijze en de levensverwachting van de patiënt.

Blijkt er dan sprake te zijn van een onomkeerbare situatie, die de dood tot gevolg zal hebben, dan is het toegestaan euthanasie te plegen.

De arts dient dit dan op een formulier te melden, waarin hij tevens op de bovengenoemde vragen antwoord

moet geven, de zogenaamde meldingsprocedure. Dit formulier zendt hij op naar de gemeentelijke lijkschouwer, die hier zijn oordeel over geeft en het formulier vervolgens doorzendt aan de officier van Justitie, die dan uiteindelijk moet beoordelen of er zorgvuldig is gehandeld. Mocht hij tot het oordeel komen, dat er sprake is geweest van onzorgvuldig handelen, dan kan hij tot strafvervolgning overgaan, daar euthanasie op zich strafbaar blijft.

Bijbelse bezwaren

De mens is, ook na de val, beelddrager Gods gebleven. De mens blijft dit, ook al is er sprake van een bijzonder zwaar lijden. We lezen bij de lijdende Job, dat hij zegt: "Uw handen doen mij smart aan, hoewel zij mij gemaakt hebben" (Job 10:8). Zegt ook de Heere niet tot Mozes "wie heeft de stomme, of dove, of ziende, of blinde gemaakt? Ben ik het niet, de HEERE?" (Ex. 4:11).

Door zelf te beslissen over ons levens-einde stellen wij ons in de plaats van De Almachtige, want zo lezen we in 1 Sam. 2:6: "De Heere doodt en maakt levend". Zoals het zesde gebod ons verbiedt het leven van onze naaste te beëindigen, zo hebben wij geen recht om ons eigen levenseinde te bepalen.

Het zal de lezer duidelijk zijn, dat met deze wijziging van de wet weer een grens is overschreden. God de Schepper van het leven wordt niet meer erkend. De mens neemt het zelfbeschikkingsrecht ter hand en bepaalt zelf het moment waarop hij het van God gegeven leven wenst te beëindigen.

Vertrouwen?

Minister Hirsch Ballin van Justitie gelooft in de goedheid van artsen, zo meldde het Reformatorisch Dagblad onlangs. Hierbij doelt hij op het feit dat een arts, wanneer hij onzorgvuldig gehandeld heeft, dit toch zal melden op bovengenoemd formulier en zo zal medewerken aan zijn eigen veroordeling. Mede door de SGP-fractie zijn hier vragen over gesteld en is er de vinger bijgelegd. Zegt Gods Woord ons niet bij monde van de Heere Jezus: "Gij zijt uit den vader den duivel, en wilt de begeerten uws vaders doen" en verderop "want hij, de duivel, is een leugenaar en de vader derzelfde leugen" (Matth. 8:44).

Ook de controle door de lijkschouwer op de gang van zaken is bijzonder gering, aldus mr. H. van der Kolk,

adviseur van de Juristen Vereniging Pro Vita. Het is de lijkschouwer slechts toegestaan het lichaam uitwendig te schouwen. Terecht wees hij erop dat slechts toetsing vooraf, dus voordat de patiënt is overleden, effectief kan zijn.

De wilsonbekwamen

Naast bovengenoemde zaken, dient nog op een bijzonder ernstig bezwaar tegen de nieuwe wet gewezen te worden. Het wordt namelijk voor de arts mogelijk, om zonder uitdrukkelijk verzoek van de patiënt over te gaan tot euthanasie. Hierbij moet gedacht worden aan bijzonder zwaar gehandicapte baby's, comateuze patiënten en demente bejaarden. Het is de arts toegestaan om, na overleg met de direct betrokkenen, over te gaan tot euthanasie. Ook hierbij geldt dan slechts de genoemde meldingsprocedure. Zo zien wij dat hier de beschermwaardigheid van het leven naar ons oordeel met voeten wordt getreden. Hoe is hier nog controle op mogelijk door de overheid, daar zij volledig afhankelijk is van de gegevens die de arts hierover op het meldingsformulier weer geeft?

Is het niet begrijpelijk dat vele ouderen zich bijzonder veel zorgen gaan maken? Wordt het geen tijd om ook binnen onze gezindte te gaan nadenken over de zogenaamde "levensverklaring", waarin wordt aangegeven, dat we, wanneer we niet meer onze mening kunnen uiten, we te kennen geven niet van euthanasie te willen weten?

Maar is het daarnaast niet bijzonder verontrustend, dat in een notitie van de Nederlandse Vereniging voor Kindergeneeskunde, door artsen wordt aangegeven hoe zij zouden handelen als het leven een dusdanige "kwaliteit" heeft dat de overweging opkomt zo'n leven te beëindigen? Hierin wordt aangegeven dat anderen op grond van het begrip "kwaliteit van leven" gaan oordelen over het leven van onder meer jonge kinderen.

Barmhartigheid?

Door velen wordt gesteld, dat het getuigt van barmhartigheid om een mens in uitzichtloos lijden te "verlossen" uit zijn situatie. Het is dan barmhartiger om in zo'n noodsituatie euthanasie toe te passen, dan iemand "zinloos" op zijn natuurlijk einde te laten wachten. Is dan niet het kiezen van euthanasie te vergelijken met hetgeen de Spreukendichter opmerkt in

Spreuken 12 vers 10? Want het blijft toch gelden ook voor hen, die menen over het eigen leven te mogen beschikken: Vreselijk is het te vallen in de handen van de levende God.

De ware christelijke barmhartigheid is geheel anders. Prof. dr. W.H. Velema pleitte al geruime tijd geleden voor een betere stervensbegeleiding. Tevens kan gedacht worden aan een goede scholing van artsen en verpleegkundigen op het gebied van de terminale zorg. En is het niet mogelijk, juist in een tijd van geweldige vooruitgang op het gebied van de medische wetenschap, door middel van een goede pijnbestrijding het lijden van de patiënt te verzachten?

Van de Heere lezen we, dat Hij met innerlijke ontferming was bewogen. Hij heeft het lijden verzacht, wonden geheeld, maar nergens lezen we dat Hij iemand uit zwaar lijden verlost heeft door die persoon te doden.

Nationale schuld

De gedachte dat euthanasie mogelijk moet zijn heeft brede ingang gevonden onder onze bevolking. In een onlangs gehouden enquête gaf 78% van ondervraagden te kennen dat in een uitzichtloze noodsituatie euthanasie mocht worden toegepast. Slechts 10% was het hier niet mee eens.

Wanneer we deze onthutsende cijfers lezen, dringt zich de vraag op wat is er overgebleven van onze christelijke natie. Maar toch tevens de vraag, waar was het profetisch getuigenis van onze kerken? Wordt het nog gevoeld, dat we mede schuldig zijn aan de goddeloosheid van ons volk. Staan we ook persoonlijk nog als wachters op Zions muren? Hebben wij ook oog voor ons volk als natie, zoals dat gebruikelijk was ten tijde van de Reformatie en Nadere Reformatie. Zo lezen we behartenswaardige zaken in een biddagpreek van ds. Th. v.d. Groe over de tekst: "O, Land, land, land! Hoort des Heeren Woord". Dan zien we hoe hij oog had voor het gehele

volk. Hij zegt hier onder meer het volgende: "De Heere roept ons allen te zamen luide toe door den mond aller zijner Dienaren, o Nederland, Nederland, Nederland!, hoort des HEEREN Woord. Mijn lieve vrienden, 't is niet van gisteren of van heden, dat de Allerhoogste alzoo tot ons geroepen ende ernstelijk vermaand heeft, om toch Zijn Woord te horen, neen, van onbedenkelijke tijden heeft de Heere Nederland alzoo laten vermanen. O, de Heere heeft tot nog toe te vergeefs tot ons geroepen, o Land, Land, Land, hoort des HEEREN Woord, wij allen, onze Overheden, onze Leraars, onze vrouwen, onze kinderen, wij hebben allen tot op deze dag volstandig geweigerd des Heeren woord in horen. O, Dit is de groote en zware klacht die God tegen Nederland heeft."

Beschamend

Is het dan niet beschamend, dat we alleen lezen van de Rooms Katholieke bisschoppen, dat zij zich nogmaals gewend hebben tot de Tweede Kamer, en dat slechts enkele christenen hun mening tijdens de behandeling van het wetsvoorstel duidelijk hebben kenbaar gemaakt.

Niet dat wij het verwachten van protestdemonstraties en dergelijke, maar waar zijn onze biddagen voor de nood van land en volk, waar is onze persoonlijke worsteling voor het Aangezicht van de Heere? Was het in het verleden niet zo, dat de vijand meer vreesde voor het gebed, dan voor de wapens van ons land? Het wetsvoorstel moet nu nog door de Eerste Kamer worden goedgekeurd. Zullen we in deze onze taak verstaan? Dat de Heere zich nog van een schuldig volk mocht laten verbidden, dat Hij ons nog niet geheel wilde overgeven. Dat we met de dichter mochten instemmen: "Verzoen de zware schuld, die ons met schrik vervuld, bewijs ons eens genade".

A.A. Egas.

Dr. Maarten Luther

Verklaring van de brief aan de Galaten

Vertaald door G.P. Sandberg en H. Schoonderwoerd naar de Duitse uitgave van dr. Hermann Kleinknecht, Den Hertog B.V. - Houten 1992, 387 blz. f 62,50.

Luther heeft in een tafelgesprek van de Galatenbrief gezegd dat zij zijn

Katharina van Bora was. De verklaring van de Galatenbrief is een van de belangrijkste werken van Luther. Meer dan eens heeft Luther zich met de verklaring van deze brief beziggehouden. Wie de verklaring van Luther leest leert Luther kennen. Luther ver-

dedigt de leer van vrije genade. Hij kiest positie tegenover Rome, de dopers en geestdrijvers. Het boek is een iets verkorte weergave van de originele tekst, wat ook in de tekst is aangegeven door (...).

Om u een indruk te geven geven we een citaat uit de verklaring van Luther op Galaten 2:16 "Doch wetende, dat de mens niet gerechtvaardigd wordt uit de werken der wet, maar door het geloof van Jezus Christus...":

"Daarom ontkennen wij met Paulus elke verdienste, die op billijkheidsgronden en die op de waardigheid van de mens betrekking heeft, en met groot vertrouwen verklaren wij dat deze bespiegelingen enkel en alleen het spel van de duivel zijn, en dat er nooit zulke verdiensten geweest of uit voorbeelden gebleken zijn.

Want aan niemand heeft God ooit genade en eeuwig leven gegeven om een verdienste uit billijkheidsoverwegingen of om de waardigheid van die mens.

Al dat redetwisten van de scholastici over verdienste om redenen van billijkheid en om waardigheid zijn enkel en alleen ijdele gedachtenspinsels en speculatieve dromen van mensen die niets om handen hebben, over dingen van niets. Toch is het hele pausdom daarop gebaseerd en steunt nog heden daarop. Want iedere monnik stelt het zich zo voor: ik kan door het in acht nemen van de heilige regels de genade verdienen naar het billijk oordeel van God; maar door de werken, die ik na het ontvangen van de genade doe, kan ik zoveel verdiensten opstapelen, dat het niet alleen voor mij genoeg is om het eeuwige leven te ontvangen, maar dat ik van deze verdiensten ook aan anderen kan meedelen en verkopen. Zo hebben alle monniken het onderwezen en voorgeleefd.

En om deze openlijke lastering tegen Christus te verdedigen, bestrijden de volgelingen van de paus ons tegenwoordig met alle middelen. Hoe heiliger de huichelaar of de werkheilige is, des te erger vijand van het Evangelie van Christus is hij.

De ware christelijke leer is deze: eerst moet de mens zichzelf door de wet als zondaar leren zien, voor wie het onmogelijk is welk goed werk dan ook te doen.

De wet zegt namelijk: je bent een slechte boom en daarom strijdt alles wat je denkt, spreekt en doet tegen God. Je kunt de genade dus niet door je werken verdienen. Als je dat wilt,

maak je het kwaad alleen maar erger, omdat je als slechte boom niet anders kunt dan slechte vruchten voortbrengen en dat is zonde, want "Wat uit het geloof niet is, dat is zonde" Romeinen 14:23.

Daarom de genade door voorafgaande werken te willen verdienen, is zoveel als God door zonde te willen verzoenen en dat is niets anders dan zonde bij zonde voegen, God uitlachen en Zijn toorn uitlokken. Als de mens zo in de wet onderricht wordt, dat hij verschrikt en verootmoedigd wordt en echt inziet hoe groot zijn zonden zijn en geen vonkje liefde tot God in zich vindt, dan geeft hij God in Zijn Woord gelijk en belijdt, dat hij de eeuwige dood en de verdoemenis verdiend heeft. Het eerste deel van de christelijke leer is dus de prediking van boete en zelfkennis.

Daaruit volgt het tweede: als u gered wilt worden, dan gelukt die redding niet door de werken, maar God zond Zijn eniggeboren Zoon in de wereld, opdat wij door Hem zullen leven. Hij is gekruisigd, voor u gestorven en Hij heeft uw zonden in Zijn lichaam gedragen.

Er is geen "billijk oordeel" of een verdienste voor de genade, want van tevoren is er enkel toorn, zonde, schrik en dood. Daarom laat de wet enkel zonde zien, brengt schrik en verootmoediging en bereidt zo voor op de rechtvaardiging en drijft tot Christus. (...) God is iemand, Die Zijn gave voor niets geeft aan allen, en dat

is Zijn eigen eer. Maar Hij kan Zijn God-zijn niet verdedigen tegenover werkheiligen, die genade en eeuwig leven niet als een geschenk van Hem willen ontvangen; zij willen alles met hun werken verdienen. Deze mensen willen God heel eenvoudig Zijn eer ontroven.

Opdat dus God Zijn God-zijn kan handhaven, moet Hij de wet wel vooropstellen, die schrik moet aanjagen en als bliksem en donder de allerhardste rotsen moet verbrijzelen.

Dat is kort samengevat onze theologie met het oog op de gerechtigheid van Christus: wij keren ons tegen de gruwelen en monsterachtigheden van de sofisten, als zij spreken over de verdienste naar Gods billijk oordeel of naar waardigheid, of over de werken voor de genade en die na de genade. Deze geheel ijdele dromen hebben zelfverzekerde mensen al nadenkende verzonnen, mensen die nooit geoeffend zijn door verzoeken en door echte schrik over de zonde of die door de dood beproefd zijn. Daarom begrijpen ze niet wat ze zeggen of waarover ze iets beweren, want er kan geen voorbeeld van een werk voor de genade of na de genade gegeven worden. Het zijn dus geheel nutteloze fabels, waarmee de pausgezinden zichzelf en anderen bespottelijk maken. (...) blz. 91-92.

Het keurig uitgevoerde boek is het lezen en overdenken zeker waard.

AvH.

Boekbesprekingen

We ontvingen het JAARBOEK LCJ 1992. Sinds enkele jaren is het de gewoonte zo'n jaarboek uit te geven met informatie over de LCJ (Landelijke Commissie Jeugdcontacten Christelijke Gereformeerde Kerken).

Het bevat toespraken van ds. B. de Romph, ds. A. Baars en ds. H.H. Klomp. Vervolgens een artikel van ds. B. Bijleveld.

Verder het jaarverslag LCJ 1991/92 en een overzicht van de verschenen schetsen.

Dan de programma's van de jeugdcontacten voor het seizoen 1992/93 en een lijst van aangesloten jeugdverenigingen en tenslotte een organisatie-model van de LCJ.

Dr. W.H. Velema, LICHTENDE WOORDEN, 64 blz., f 14,95, Uitgeverij J.J. Groen en Zoon, Leiden 1992.

Het boekje bevat 29 korte, eenvoudige meditaties over bijbelteksten die bijzonder kunnen aanspreken in dagen van zorg en depressie. Er worden ook teksten behandeld die op andere zaken en omstandigheden betrekking hebben.

De auteur wil vooral in dit boekje laten zien hoe de Heere kracht schenkt aan Zijn kinderen in allerlei moeiten en zorgen van het leven. Vanuit Gods Woord worden lijnen getrokken naar zorgen, vragen en verdrietige omstandigheden, die ook vandaag werkelijkheid zijn.

Bij uitgeverij J.J. Groen en Zoon te Leiden verscheen een boek getiteld "Mam, waar was ik toen?" De tekst is van Ineke van Herk-van Rijssel en de tekeningen van Marianne Witvliet. In 45 pag. wordt op verantwoorde wijze voorlichting gegeven. Het boek is geschreven voor kinderen van 4-7 jaar. De prijs is f 19,95.

Christien de Priester, HIJ HEEFT GEDACHT AAN ZIJN GENADE, 60 pag., f 10,25, Uitgeverij Den Hertog-Houten. Het bundeltje bevat 42 gedichten over de heilsfeiten.

De inhoud van de gedichten is Schriftuurlijk en niet moeilijk om te begrijpen. Om u een indruk te geven citeren wij een vers op pag. 8:

"Er was verwachting bij de ware vromen,

omdat de Heere hun had toegezegd:

"Tot Sion zal straks de Verlosser komen!"

Hij zou voldoen aan 't Goddelijke recht.

Hij zou verschijnen onder Israël

Als God en mens, als de Immanuel".

Voor persoonlijk gebruik en op verenigingen zal het zeker aftrek vinden.

AvH

GLIAGG 'De Poort' verhuist

M.i.v. 1 februari is de hoofdvesting van GLIAGG 'De Poort' te Schiedam verhuist naar Dordrecht.

De nieuwe adresgegevens zijn:

Bezoek: Spuiboulevard 368

Post: Postbus 490,
3300 AL Dordrecht

Telefoon: 078 - 315040

Telefax: 078 - 317619

Hier kan men terecht voor hulpvragen uit de regio's Dordrecht en Goes.

Tevens is dit het adres van bestuur en directie van de instelling.



Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer (B.K.G.M.)

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg.

Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

Bemiddeling Kraam- en Gezinszorg Meijer

Telefoon 02943 - 1145, mevr. J. Meijer.

Vakantie op Texel

Gezelligheid, rust, activiteit, ontspanning... U vindt het allemaal op Texel.

Bel ons en reserveer een bungalow of stacaravan voor uw vakantie in eigen sfeer!

vakantieoord

De Verrassing

Oosterend, 02220-18391



Voor AL uw:

boeken - bijbels - CD's
kantoorartikelen

Uw adres:



BOEKHUIS het KOMPAS

SCHERPENZEEL

Dorpsstraat 164, 03497-4355

PLAATS UW FAMILIEBERICHTEN IN BEWAAR HET PAND

BROCHURES over BIJBELVERTALING

De GBS heeft enkele brochures uitgegeven, waarin wordt aangegeven op welke manier kernwaarden uit de Schrift in nieuwe(re) vertalingen worden aangetaast en van haar kracht worden beroofd.

Statenvertaling contra nieuwe vertaling, A. Bergsma, 48 pag. f 3,95

Groot nieuws, een ramp voor de kerk, A. Bergsma, 60 pag. f 4,75

De Heilige Schrift en haar gezag, drs. W. van den Hoorn, 64 pag. f 6,95

God geopenbaard in het vlees, rev. T.H. Brown, 28 pag. f 3,50

Bestellingen in enveloppe zonder postzegel sturen aan:



GBS

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNUMMER 2809, 4140 WB LEERDAM

FINANCIËLE ADOPTIE



Miljoenen kinderen in de Derde Wereld leven dagelijks in een onbeschrijflijke nood. Eén pennestreek en u brengt verandering in een kinderleven. Voor f 37,50 of f 40,— per maand zorgt u voor voedsel, kleding, christelijk onderwijs en medische zorg.

Meld u aan als sponsor!

Postbus 560
4200 AN Gorinchem
Telefoon 01830 - 24288
Postbank 30.20.900
ABN-AMRO 50.98.11.566

**WOORD
& DAAD**